

Sõnum 2023. aastaks

Hingeelu ja solidaarsus

Kuidas elada üheskoos vennalikult siin maailmas, arvestades nii üksteise kui kogu looduga? Kus asub niisuguse vennluse allikas? Nendele küsimustele on erinevates maailma vaimsetes traditsioonides leitud ka erinevaid vastuseid.

Kristlaste jaoks on saabunud aeg jõuda usu sügavamale mõistmiseni. See tähendab, et ei seata ennast teistest ettepoole, väites, et kõikidele küsimustele on vastused juba leitud, vaid tehakse koostööd nendega, kes ei taha pelgalt saatusele alluda, vaid püüavad töötada tõsisemate tänapäeva probleemide kallal. Käesolev sõnum 2023. aastaks püüab leida erinevaid võimalusi kristliku elu uuendamiseks kaasaegses maailmas.

„Palvetage ja tehke seda, mis on õige.” Niisugune oli Teise maailmasõja kohutavatel aastatel pastor Dietrich Bonhoefferi [1] mõistmine. Vanglas olles mõtiskles ta kristliku elu põhiaspektide üle. Ta võttis sõjatragedöödia keskel oma kindla seisukoha. Kaasaja pimeduse keskel nägi ta selgesti:

Kristlaseks olemine piirdub meil tänapäeval kahe asjaga: palvetamise ja õiglase tegutsemisega inimeste keskel. Kogu kristlik mõtlemine, kõnelemine ja organiseerimine peaks uuesti sündima niisugusest palvest ja tegutsemisest. [2]

Kuidas võiksime me niisugust arusaama tänapäeval tõlgendada? Igaüks võib siin anda oma vastuse. Taizés ütleksime me: süvendades oma hingeelu ja suurendades solidaarsust teistega ehk teiste sõnadega, toites oma palve-elu ja laiendades oma sõprussuhteid.

Dietrich Bonhoefferi tunnistus võib aidata meil leida Jumala ligiolu märke ka oma elus. Boenhoeffer oli vägagi teadlik tema kaasajal tegutsevast suurest kurjusest. Ometi oli tal tugev sisemine jõud, mis, nagu paljudel teistel vägivalla ja rõhumise keskel olijatel, aitas tal leida lootust ja usaldada Jumalat, kaotamata usku inimestesse.

Tänapäeva olukorras võime me omakorda valida usalduse. Meil on vabadus oma maailmas eristada valgust, mis tuleb mujalt. Isegi kui me läheme läbi raskuste, isegi kui tundub, et Jumal ei vasta meie hüüdmisele, tõuseb valgus meie südames otsekui koidutäht (2. Peetruse 1:19).

f. Alois

Valides usalduse

Mida me saame teha tänapäeval, mil noorem põlvkond ja ka teisi rõhuvad rasked koormad, et oma maailma-

vaadet muuta ja äratada oma loovus? Kindlasti on mitmeid asju, mis tekitavad suurt ärevust, olukordi, mis mõjutavalt sügavalt meie maailmanägemust ja seda, kuidas me näeme iseennast. Mõned inimesed hakkavad koguni kahtlema Jumalas ja tema kohalolus selles maailmas.

Muretsemine on mõistetav reaktsioon. Sellest võib isegi kasu olla, kui see paneb meid selgelt ja naiivsuseta mõistma meid ähvardavaid ohte. Samas peame olema ettevaatlikud, et mitte langeda fatalismi, küünilisuse või hirmu valdusse, mis võib meid vangistada negatiivsuse nõiaringi.

Selleks et mitte sattuda niisugusesse tupikusse, annab evangeelium meile suuna, osutades Jeesusele, kes käib meie eel. Oma elu jooksul koges Kristus rõõmu, aga ka muret. Talle sai osaks kasvav vaenulikkus, mis viis lõpuks äärmise vägivallani ristil. Aga surmal ei olnud viimast sõna, sest Jumal tõi Kristuse ellu tagasi ning ta elab igavesti. See ongi evangeeliumi juures hämmastav. Esimesed evangeeliumi tunnistajad kutsuvad meid võtma riski ja usaldama seda sõnumit.

Kristus käib jätkuvalt iga inimese kõrval ka tänasel päeval, et jagada kõikidele Jumala tingimusteta armastust. Püha Vaimu, Jumala hinguse abil võimaldab Kristus meil võtta seisukoha, andes igale inimesele taandumatu väarikuse.

Seetõttu ärgu mõjutagu meid ainult see, mis tuleb meist väljapoolt, vaid võtkem vastu ka see sisemine valgus, see kindlus, mida nimetatakse usuks.

Otsides uuenemist palves

Selleks et näha oma elu, teisi inimesi ja maailma uuel viisil, on vaja isiklikku muutust. See toimub meie olemuse sügavuses, kui me aktsepteerime Jumala armastavat ligiolu eneses. See tähendab sisemist suunamuutust, mida evangeelium nimetab pöördumiseks, ning mis võimaldab meil üha enam ja enam vastu võtta Jumala lohutust ning armastada teisi enda ümber.

Me võime kõik otsida aega ja kohta sisemiseks vaikuseks, et luua paik kuulamiseks ning leida osadus Jumalaga. Juba Jeesus ise kutsus oma sõpru seda tegema: „Kui sa palvetad, siis mine oma kambrisse ja lukusta uks, palveta oma Isa poole, kes on varjatud.“ (Matteuse 6:6).

Tänapäeval tundub see üleskutse minevat justkui vastuvoolu. Me elame ajas, mil asjad muutuvad üha polariseeritumaks ning lahknevused ühiskonnas üha teravamaks, mõnikord isegi kirikutes ja perekondades. Selle taustal tundub, et müra ja valed lämmatavad meie vaiksed sisemised arengud, mis vajaksid aega.

Seetõttu on palve eriti oluline: see on lootuse allikas, rahusse viiv tee; see võimaldab meil hoida ukсед avatuna kahekõneks – ka nendega, kes meile vastanduvad või kelle taust on meist erinev.

Kõndides koos teistega

Lisaks isiklikule palvele on meid kutsutud ka jagama koos teistega oma teekonda, pidades silmas seda

kõikehõlmavat vendlust, mille märke püüame maailmas eristada. Hingeelu arendamine ei tähenda teistest eraldumist, vaid see toimub eelkõige siis, kui kõnnime üheskoos nendega, kes on sarnastel otsingutel.

Alustagem siis sellest, et kasvatame kristlaste nähtavat ühtsust! Muidugi mitte pelgalt selleks, et olla ise vaenuliku maailma ees tugevamad, vaid et evangeeliumi vägi saaks vabalt toimida. Me ei pea koos palvetamiseks ootama, et kõik meie teoloogilised küsimused leiaksid üksmeelse vastuse.

Kui me kohtume erinevate konfessioonide esindajatega, kohtame me mõnikord ka seisukohti, mis näivad kokkusobimatud ja teinekord ongi seda, vähemalt ideetasandil. Selle asemel, et erinevusi rõhutada, on olemas ka teistsugune lähenemisviis: üha uuesti ja uuesti koos palvetada. Just niisugune ühtne tegutsemine võimaldab Jumala rahval liikuda ühtse usutunnistuse poole.

Ehk lubab see meil näha kirikut uute silmadega – kirik on otsekui suur pere, mille liikmed on valinud Kristuse jälgedes käies armastuse. Et olla rahutegijaiks, ei tohiks me enam keskenduda sellele, mis meid lahutab, vastasel juhul jäämegi rändama paralleelselt kulgevatele radadele, mis iial ei kohtu.

Koos nähtava ühtsuse otsimisega peame suutma ära tunda ka kurja, mida on mõnikord tehtud ka kirikutes, ning võtma endale kohustuse teha vajalikud muudatused. Paljude inimeste usaldus on purustatud. Isegi Taizés on

mõnede inimeste usaldust petetud, me kõik oleme sellest teadlikud. Usaldus on habras tegelikkus, mida tuleb sageli uuendada ja taas üles ehitada, ning see on võimalik vaid siis, kui oskame kuulata neid, keda on haavatud. [3]

Laiendades sõprussuhteid

- Selleks et anda oma panus ülemaailmsesse vendlusse, on kirik kutsunud olema saabuva Jumalariigi märgiks maa peal ning otsima, mida Püha Vaim kutsub meid täna tegema. Siin on nimetatud mõned neist kutsetest, millele saaksime üheskoos vastata.
- Tänapäeval muutub kuuluvustunne paljude jaoks oma identiteedi kujundamisel järjest olulisemaks. Seda kuuluvust saab samas arendada mitte opositsiooni või konflikti astudes, vaid läbi austuse ja teineteisemõistmise. Jah, otsigem teises inimeses osa suuremast tõest – see aitab meil endilgi kasvada. -
- Vastastikkuse austuse kohaks võib olla dialoog erinevate religioonide usklite vahel. Niisuguses dialoogis on avatus võimalik siis, kui meie endi usujuured on kindlalt paigas, siis oleme otsekui puu, mis vajab sügavaid juuri, et kasvatada kõikjale sirutuvaid oksid. Tõeline sõprus on võimalik ka siis, kui selles on ka teatud valu, mis tuleneb olukorrast, mil me ei saa teisega jagada oma kõige sügavamaid veendumusi.
- Paljud inimesed on valusalt teadlikud sellest, kuivõrd rassism ja kõikvõimalik diskrimineerimine mõjutab ini-

mestevahelisi suhteid ja paljusid ühiskondi kogu maailmas. Püüdkem üheskoos leida viise, mis aitaksid meil muuta oma nägemust teistest inimestest – alustagem näiteks sellest, et kuulame neid, kes on pidanud oma kodumaalt lahkuma. Aktsepteerigem neid erinevusi, mis rikastavad igat kohtumist.

- Ent kas me kuuleme ka meie maakera appihüüdu? Nõnda sageli kahjustab inimtegevus ja hooletus meie imelist planeeti, nagu meenutavad meile viimasel ajal sagenenud keskkonnakatastroofid ja äärmuslikud kliimanähtused. Inimkonnal on hädavajalik tuletada meelde seda vastutust, mille Jumal on neile usaldanud. Vaja on nii poliitilisi kui majanduslikke otsuseid, ent juba praegu saab igaüks lihtsustada oma elustiili ja suhtuda taas hämmastusega loodu ilusse.

- Ukrainat ja paljusid teisi paiku raputava sõja kontekstis on mõnel raske palvetada, neile tundub, otsekui Jumalat polekski enam või vaikiks ta kurjuse palge ees. Ent ometi äratab rahu eest palvetamine ka meie vastutustunde ja solidaarsuse kõigi nendega, kes sõjatrageduste tõttu kohutavalt kannatavad. Küsimus ei ole mitte kerge rahu taotlemises, mis annaks agressorile võidu, vaid pigem tõelises ja paljunõudvas rahu, mis peab kestma jäämiseks käima käsikäes õigluse ja tõega. Jah, rahu eest palvetamine on vajalikum kui iial varem.

Meile, kes oleme usklikud, võib Jumala usaldamine anda lootust, mis on tugevam kui hirm tuleviku ees. See

usaldamine pole mitte naiivne enesekindlus, vaid meie südamesse juurdunud veendumus, et Jumal tegutseb kogu oma loodus ja kutsub meid omakorda tegutsema ning võtma vastutuse enda ... ja järgmise põlvkonna eest.

Kui rahu tundub kättesaamatu ideaalina ja vägivald lõhestab rahvaid, kui meid raputavad igasugused ohud, siis tuletagem endale meelde järgmist: isegi kui meie hingeelu näib väga vaene, tuleb ülestõusnud Kristus meie solidaarsuse ja sõpruse kaudu meile vastu. Kristus muudab meie vaatenurka, juhivad meid minema laia maailma ja tegema ootamatuid samme. Kas võtame ta vastu?

Märkused

[1] Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) oli Hitleri-vastase liikumise aktivist ning nn Tunnistava Kiriku liige. Ta vangistati 1943 ja hukati 1945. Tema kirjutised, eriti vanglas kirjutatud kirjad ja mõtisklused olid pärast sõda eriti mõjukad ning on seda tänapäevani.

[2] „D.W.R. Bethge ristimispäeva mõtisklused“ (mai 1944) väljaandest Kirjad ja paberid vanglast, lk 300.

[3] Selle kohta saab täpsemalt lugeda Vend Aloisi sõnumist „Nii kirikus kui Taizés peab tõe välja selgitamine jätkuma“, mis avaldati Euroopa kokkutulekul Rostockis ning mida võib lugeda veebis aadressil www.taize.fr/protection

Copyright © 2023 - Ateliers et Presses de Taizé, Taizé Community, 71250 France